1853. N°.

LEYDSCHE COURANT

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 14 JANUARIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

De Verslagen van het verhandelde in de Zittingen van den Gemeenteraad alhier, zullen voortaan, te beginnen met heden, in afzonderlijke Bijbladen worden medegedeeld; zoodat onze Geabonneerden niet meer naderhand met moeite de verslagen in de verschillende nommers dezer Courant verspreid, zullen behoeven op te zoeken, maar in die bijbladen, die van een doorloopend nommer zullen voorzien zijn, een getrouw en genoegzaam uittreksel uit de aanteekeningen dier vergaderingen zullen bezitten.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 13 Januarij.

Uit onderscheiden streken van ons Vaderland, als ook uit België en Frankrijk komen berigten in van bijzondere verschijnselen in den groei van planten, gewassen en vruchten, door het buitengewoon zacht weder. De Heer G. Peignot vermeldt de volgende zachte winters, waarvan aanteekening is gehouden.

1172. Die winter was zoo zacht, dat de boomen in volle blad waren en alles in volkomen bloei was. Tegen het einde van Januarij nestelden de vogels en hadden jongen in Februarij.

1289. Dit jaar merkte men geen winter. Het weder was zoo zacht, dat te Keulen de jonge meisjes op Kersmis en Driekoningendag kransen droegen van viooltjes, koornbloemen en primulae veris.

1421. In dit jaar bloeiden de boomen in Maart en de wijnstok in April. In die maand waren de kersen en in Mei de druiven rijp.

1538. De winter was zoo zacht, dat in December en Januarij de tuinen en velden met bloemen prijkten.

1572. Reeds in Januarij waren de boomen van loof voorzien en in Februarij bouwden de vogels hunne nesten.

1585. Hetzelfde verschijnsel had ook dit jaar plaats, en met Paschen stond het koorn in aren.

1659. In dezen winter ondervond men geene koude en viel geen sneeuw. Geen enkelen nacht heeft het gerijpt.

1722. In de maand Januarij was het zoo warm, dat men zelfs in het noorden van Duitschland geene kagchels stookte; in Februarij stonden alle boomen in vollen bloei.

1807. Kan ook onder de zeer zachte winters gerekend worden.

— Men kan met het stoomschip Sindoro, van het Nieuwe Diep naar Suriname, tot den 23sten dezer brieven medegeven naar West-Indië.

— Te Schiedam overwinteren behalve in de Buitenhaven, in de daartoe zoo uitmuntend geschikte Nieuwehaven, 24 schepen.

— Men heeft te Hilversum een arend geschoten; het dier, wiens eene vleugel door het schot verbrijzeld was, is levend opgevangen.

— Z. M. heeft toestemming verleend tot het oprigten van eene stedelijke gasfabriek te Groningen. — Aldaar is door den Gemeenteraad de broodzetting afgeschaft, en het kruidmagazijn, dat thans binnen de stad was, zal naar buiten verplaatst worden, hetgeen f 10,000 zal kosten, waartoe uit de gemeentekas de helft en de andere helft door vrijwillige giften zal bijgedragen worden.

In genoemde stad is Dingsdag een varken geslagt, dat 452 oude ponden woog. Het was 3 jaren oud, had in drie keeren 41 jongen geworpen, die f 206 hadden opgebragt; hierbij gerekend de opbrengst van het oude varken, zoo had het dier een voordeel van f 319 gegeven.

— Het eiland in de rivier den IJssel, gelegen tegenover Wilsum, genaamd de Zandwelle, is door 's Rijks Waterstaat, in publieke veiling aangekocht, hetgeen in verband staat met de ontworpene verdere verbetering van den beneden-IJssel.

— Te Hasselt heeft in de afgeloopen week in de Synagoge eene schandelijke heiligschennis plaats gehad, daar de godsdienst-boeken, welke in eene daartoe bestemde kast verborgen waren, des nachts er uitgehaald en op de straten verspreid en verscheurd zijn gevonden.

— Uit Koblentz wordt gemeld, dat de Heer von Siebold tot een' zeer vereerenden post te Petersburg is benoemd, die door hem is aangenomen.

's GRAVENHAGE, 13 Januarij.

Z. M. heeft den Heer Lefebvre, te Parijs, bekend als schrijver onder den naam van Jean Paul Faber, benoemd tot Ridder der Orde van de Eikenkroon.

— Z. M. heeft aan F. C. W. Druyvesteyn, op zijn verzoek tegen 1 Maart, eervol ontslag verleend als Burgemeester van Alkmaar, en in zijne plaats benoemd Mr. P. A. de Lange.

— Men verneemt, dat Z. M. de Koning dezer dagen eene som van f 1500 aan de vereeniging *Nederl. Mettray* heeft doen uitreiken, ten einde daarmede nog eene familiewoning in de landbouw-kolonie te Rijssel te doen bouwen, welke den naam zal dragen van H. M. de Koningin-moeder Anna Paulowna. Zoo zal, nevens de twee door 's Konings milddadigheid reeds gestichte woningen, eene derde verrijzen, als een gedenkteeken zijner liefde en achting voor eene dierbare moeder, en zal ieder daarin gaarne eene welverdiende hulde zien voor de vele weldaden, welke zij om zich heen verspreidt. Zoo zal, onder haren geëerbiedigden naam, weldra eene familie van verwaarloosde knapen tot godsvrucht en burgerdeugd worden opgeleid.

— Bij gelegenheid van den Russischen Nieuwejaarsdag is er heden in het paleis van H. M. de Koningin-Moeder, eene plegtige Godsdienstoefening gehouden, waaraan alle Russische onderdanen, die zich in de residentie bevinden, hebben deelgenomen.

— Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden is gisteren uit Weimar alhier teruggekeerd.

— De Consul van ons land in Griekenland, de Heer Haefkens, heeft van den Koning van Griekenland het Officierskruis der orde van den Verlosser ontvangen.

— Naar men verneemt, zou het Depart. van Binnenl. Zaken zwarigheden zien in de toepassing van het door de Syn. der Nederl. Herv. kerk vastgestelde reglement op de diakonie-administratie, omdat dit reglement strijdig is met de nog bestaande wetten op het armwezen, en, naar het oordeel van gezegd Depart., het administratief gezag de wet van 28 November 1818 behoort toe te passen, zoo lang die wet bestaat, zoodat, ondanks de invoering van het synodale reglement, in het stelsel volgens die wet moet worden voortgegaan.

— De Minister van Binnenl. Zaken heeft goedgevonden, na gehouden overleg met den Minister van Koloniën, de navolgende wijzigingen vast te stellen, in de beschikking van 28 Dec. 1842, betreffende de vorming van ambtenaren voor Ned. Indië aan de Koninkl. Academie te Delft.

Aan § 1 wordt het volgende toegevoegd: »De doctoren in de regten, die eene plaatsing verlangen als ambtenaar der 1ste klasse, zullen, bij het examen aan de Akademie te Delft tevens bewijzen kunnen geven van bekwaamheid in de landmeetkunde en waterpassing. Van die bekwaamheid zal dan in het diploma melding worden gemaakt.” De tweede paragraaph wordt vervangen door de navolgende: »Ambtenaren der tweede klasse.

a. Zij die zich op de Koninklijke Akademie te Delft de bekwaamheid willen eigen maken, volgens het tweede gedeelte van art. 1 van het Koninklijk besluit van 6 December 1842, N°. 59, gevorderd van ambtenaren der tweede klasse, zullen daar onderwijs ontvangen in de volgende vakken:

1. de Javaansche taal, 2. de Maleische taal, 3. de land- en volkenkunde van Nederlandsch Indië, 4. het Mohammedaansche regt, de inlandsche wetten, 5. de Nederduitsche taal, stijl en letterkunde, 6. de Fransche, Engelsche en Hoogduitsche taal en letterkunde, 7. stelkunde tot aan de vergelijking van de tweede magt, 8. de meetkunde der vlakken en ligchamen, 9. de platte driehoekmeting, 10. de beginselen der beschrijvende meetkunde, 11. de praktische landmeetkunde en waterpassing; 12. de proefondervindelijke natuurkunde, 13. de beginselen der natuurlijke historie, 14. de algemeene scheikunde en de toepassing op landbouw en fabriekwezen, 15. de practische bouwkunde, 16. de beginselen der waterbouwkunde, 17. de algemeene en vaderlandsche geschiedenis, 18. de aardrijkskunde, 19. de maatschappelijke huishoudkunde. 20. het Italiaansch boekhouden, 21. het handteekenen.

b. De lessen in deze verschillende vakken zullen verdeeld worden over vier jaren.

c. De examina, in deze verschillende vakken zullen achtereenvolgens door de leeraren der akademie, volgens de bestaande reglementen, worden afgenomen. Het eind-examen, door eene bijzondere Commissie af te nemen, zal voor allen loopen over: de Javaansche taal, de Maleische taal, de land- en volkenkunde van Nederlandsch Indië, het Mohammedaansche regt en de inlandsche wetten, de Nederlandsche taal, stijl en letterkunde, de practische landmeetkunde en waterpassing, en daarenboven, naar verkiezing van den examinandus, of over de algemeene scheikunde en de toepassing dier weten-

schap op landbouw en fabriekwezen, of over de practische bouwkunde en de beginselen der waterbouwkunde.

In het uit te reiken diploma zal de bijzondere aard van het examen worden uitgedrukt."

— In den loop van December des vorigen jaars had alhier eene plegtigheid plaats, die, als eenig in haar soort, aanteekening schijnt te verdienen. De eerste steen werd gelegd van het gebouw, dat voornamelijk aan de zaak der afschaffing zal zijn gewijd. Het is bekend dat te dier stede sedert eenige jaren koffij- en bierhuis wordt gevonden, dat van den aanvang af het kenschetsende uithangbord draagt: »*geen sterken drank.*" Met den 1sten Junij werd dit koffijhuis van de Groote Markt verplaatst naar de eerste Wagenstraat, L. N°. 82; welk kapitaal perceel door eenige vrienden ten dienste der afschaffing is aangekocht. In den tuin van dit perceel wordt nu eene zaal gesticht, waar de 's Gravenhaagsche afdeeling hare bijeenkomsten denkt te houden, en die tevens voor andere vereenigingen van liefdadigen aard zal beschikbaar zijn.

Bestuurders, Oud-Bestuurders en Commissarissen der afdeeling, benevens eenige genoodigde Dames en Heeren, woonden de plegtigheid bij. Toen de beide zoontjes van den Heer Referendaris d'Engelbronner den gedenksteen hadden gelegd, werden zij eerst door een der timmerlieden, daarna door den meester metselaar de Leeuw, wijk-commissaris der afdeeling, hartelijk toegesproken. Den aanwezigen werd vervolgens eenige ververschiag aangeboden, en, nadat genoemde Heer de werklieden, hunne meesters, en allen die door hunne medewerking de onderneming hielpen tot stand brengen, of door hunne aanwezigheid van belangstelling hadden doen blijken, hartelijk had bedankt, bleven de afschaffingsvrienden nog eenigen tijd gezellig bijeen.

De meesters werklieden, die het gebouw oprigten, zijn alle afschaffers; en op het werk wordt, zonder eenig beding, in weerwil van het ongunstige jaargetijde, en bij gestadigen arbeid, geen sterke drank gebruikt. Men rekent dat de zaal den 3den Februarij e. k. zal worden ingewijd.

— Den 10den heeft zekere Helena van Gelder geboren Winnek haar 100ste jaar bereikt. Zij kan wel sedert eenige jaren niet meer gaan, doch geniet eene goede gezondheid, heeft nog gebruik van al hare geestvermogens en bezit vooral een sterk geheugen.

— Er zal tusschen Loosduinen en Scheveningen een weg worden aangelegd, om bij stranding van schepen de noodige hulp te kunnen verleenen en elkander bij te staan.

MAASSLUIS, 10 Januarij.

Er moet hier aan een onzer groote sluizen eene belangrijke en gevaarlijke, reeds vele jaren verouderde, herstelling plaats hebben, waartoe reeds aanvankelijk drie huizen, op een onzer beste standen, tot den grond zijn afgebroken.

VLAARDINGEN, 10 Januarij.

Gisteren avond kwam alhier aan de beughoeker van stuurman D. Liszet, aanbrengende slechts 5 tonnen zoutevisch, en met verlies van twee kabels en al zijn vischtuig; gemeld schip had zeer zware stormen doorgestaan.

Bij de zoo zeer verminderde premie en den buitengewoon hoogen prijs van het aas, is het een betreurenswaardig vooruitzigt voor onze plaats, te meer, daar verscheidene reeders, die anders niet des winters ter kabeljaauwvangst voeren, uitgelokt door het vrij gunstige resultaat van den voorgaanden winter, zulks dit jaar hebben beproefd en zich tot nu toe zoo zeer in hunne verwachtingen bedrogen zien. Er zijn nog verscheidene schepen in zee, die zeer lang uitblijven, en waarvoor men alzoo niet zonder ongerustheid zijn.

HELLEVOETSLUIS, 11 Januarij.

Ten behoeve der achtergeblevene betrekkingen van de negen varensgezellen alhier, is met inbegrip der giften uit Triëst en die van den Keizer van Ooostenrijk, ingezameld de aanzienlijke som van ruim ƒ 33,000.

AMSTERDAM, 12 Januarij.

Men schrijft ons uit 's Hage, dat het voornemen bestond om de Tweede Kamer der Staten-Generaal in de eerste dagen van Februarij weder bijeen te doen komen, zoodra het Ministerie voldoende stoffe ter behandeling gereed had; maar dat het zich thans laat aanzien, dat de bijeenroeping tot na de Paaschdagen zal worden uitgesteld. Het gemis aan beantwoording der verslagen van de zijde van eenige Ministers en het achterblijven van de wetten, die van den Minister van Justitie verwacht worden, zou dit uitstel veroorzaken; en het schijnt inderdaad zeker te zijn, dat nog zelfs niet een enkele dier wetten bij den Raad van State is ingekomen. (*Amst. Cour.*)

— De *Amsterd. Cour.* deelt aangaande de schipbreuk van het kofschip Harmonie, uit een brief, door zekeren P. J. de Roos, van Westzanen, nopens dit onheil aan het collegie Zeemanshoop, het volgende mede:

»Het Hollandsche kofschip Harmonie, Kapt. S. Korff, waarop ik, sedert den 22sten April ll. als kok diende, had op de reize van New-Castle, (Engeland) naar Reval, (Russische haven aan de Golf van Finland) het ongeluk op de hoogte van Hango op een klip te stooten en te zinken; de Kapitein, zijne vrouw en hunne kinderen, benevens het scheepsvolk, bestaande uit den stuurman, den matroos, den scheepsjongen en ik, begaven ons in de boot, doch naauwelijks bevonden wij ons er in, of zij sloeg om, en de vrouw van den schipper, hare 2 kinderen, benevens den stuurman en den matroos vonden hunnen dood in de golven. Het gelukte den schipper, den jongen en mij, het zinkende schip dat reeds tot de verschansing onder water lag, te bereiken; de eerstgenoemde klom in de groote, de jongen en ik in de bezaansmast. Daar hielden wij ons ongeveer een half uur vast, als wanneer het schip omsloeg, en met den schipper onder de golven verdween, waaruit wij hem niet weder te voorschijn hebben zien komen. De jongen en ik hadden een stuk van het kajuitsdek weten meester te worden, hetwelk ons beide boven water hield. Opdat mijn makker, die naauwelijks 18 jaren oud was, niet door de golven zou weggespoeld worden, bond ik hem aan het stuk wrak vast en daar hij geene laarzen aan had en overigens zeer ligt gekleed was, ontdeed ik mij van eenige kleedingstukken om er hem van te voorzien. Desniettemin had ik het verdriet, hem des nachts ongeveer te 12 ure, aan mijne zijde van koude te zien bezwijken. Ik ontdeed hem alstoen van het touw waarmede ik hem aan het wrak had vastgebonden, waarop het lijk dadelijk door de golven werd weggevoerd. Vervolgens dreef ik op mijn plank tot des morgens omstreeks 6 uur om, als wanneer ik een klip bereikte waartegen ik met veel inspanning opklom en op welke ik uitgeput door de uitgestane vermoeijenissen, in een weldadigen slaap viel. Bij mijn ontwaken werd ik op een niet ver afgelegen eilandje twee mannen gewaar, wier opmerkzaamheid ik door roepen en teekens wist op te wekken en die mij vervolgens met eene boot kwamen afhalen en naar een naburig eilandje bragten. Daar werd ik gedurende 2 dagen gastvrij verpleegd en na mijne krachten eenigzins herwonnen te hebben, werd ik over Ekenas naar Helsingfors (beiden havens aan de Finlandsche kust) vervoerd, alwaar ik een Nederl. Vice-Consul aantrof, die mij de gelegenheid bezorgde om naar Holland terug te keeren. Alzoo ben ik de eenigste van de geheele equipage die bij het ongeluk der Harmonie, het leven heb mogen redden."

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 10 Januarij.

Kapitein Hay, een der Commissarissen van Policie alhier, heeft een belangrijk verslag opgemaakt over de slaapsteden in de hoofdstad. Men ziet uit dat stuk, dat 3300 slaapsteehouders des nachts 50,000 personen huisvesten, die onder toezigt der policie staan. In het beneden-kwartier van Westminster huisvest een man twintig jeugdige vrouwen, die verschrikkelijk diep gezonken zijn. Die ongelukkigen zijn geheel aan zijnen wil onderworpen. Wanneer zij hem niet betalen, slaat hij ze onbarmhartig. In die akelige verblijven, door dieven bezocht, wordt bestendig kaart gespeeld, waarbij eene legerstede tot tafel dient. De policie-beambten hebben in eene kamer dertig personen gevonden, mannen en vrouwen (bijna alle Ieren), die dronken, vloekten, twistten en zich aan de schandelijkste bedrijven overgaven. Op een strooleger in eenen hoek zat eene oude, met lompen bedekte vrouw eene pijp te rooken. In eene andere kamer lag een lijk voor een bed; het ontzielde ligchaam was met linten versierd, en men zong en dronk in de nabijheid van den dood. — Na middernacht vond men in een huis in Church-lane, St. Gilles, 37 mannen, vrouwen en kinderen, als dieren onder elkander liggen op den vloer; alleen uit eenen schoorsteen kwam een weinig licht in het vertrek. — Een huis in Pheasant-Court, Gray's inn-lane, bevatte 78 personen. Een ander huis werd bewoond door 21 gezinnen, uitmakende 103 personen, die zonder onderscheid van ouderdom of kunne daar huisvesten.

— Bij het doen van eenige gravingen in het Park van Windsor heeft men dezer dagen op eene geringe diepte onder den grond vier opmerkenswaardige beeldhouwwerken gevonden, namelijk: 1°. een verminkt vrouwenbeeld, van Griekschen oorsprong; 2°. Simson, zich van zijne boeijen trachtende te bevrijden; 3°. Apollo, geknield, zich buigende voor eene rots, met de regterhand steunende op zijne lier; 4°. eene groote groep, voorstellende Venus, eene nimf beschermende tegen de aanranding van een boschgod. De drie laatstgenoemde kunststukken, in vrij goeden staat bewaard gebleven, zijn van Pietro Francavela, kweekeling van den vermaarden Franschen Beeldhouwer Jean de Bologne, geboren te Douai in 1524. De voorwerpen zullen in het museum van het kasteel van Windsor worden geplaatst.

— De *Cork-Constitution* deelt mede, dat bij den laatsten storm een metalen flesch aan den oever is gespoeld, door Franklin onderteekend. Deze brief is gedagteekend: Kaap-Bathurst den 12den Januarij 1850. Er wordt onder anderen in vermeld, dat men gebrek aan levensmiddelen heeft; de manschap voede zich met het vleesch van zeehonden.

— In de 2074 openbare huizen en biertapperijen te Manchester en Salford wordt, volgens eene gemaakte berekening, elken Zaturdag avond voor 4074 £ aan sterken drank verteerd, hetgeen een bedrag geeft van 211,848 £ in het jaar, welk cijfer zeven maal meer is dan dat, hetwelk onlangs was geraamd noodig te zijn tot de opvoeding van al de kinderen in Manchester.

— Te Natal zal een op zich zelf staand Bisdom worden opgerigt; het behoorde tot dus ver tot het kerkelijk gebied van de Kaapstad.

— Behalve de massa goud, welke Australie oplevert, schijnt dat land ook edelgesteenten in zijnen schoot te bevatten, althans, er is een diamant van goeden vorm en van het helderste water, wegende drievierde karaat, in de goudgroeven van Ophir, nabij Bathurst, gevonden.

BELGIE.

BRUSSEL, 12 Januarij.

Een artikel van het Parijsche dagblad *l'Univers*, het bekende ultra-katholieke orgaan, geeft thans stof voor het twistgeschrijf der bladen van de liberale en de Katholieke partij in België. De *Univers* heeft lang voor de vrijheid der Katholieke kerk tegen de Regering van Koning Lodewijk Philips gestreden onder de leus: *de vrijheid als in België*. Thans betoogt het blad dat ook in België de ware, de Christelijke orde gemist wordt: dat zij er dan

eerst zal heerschen, wanneer er niet langer voor het goede vrijheid gelaten wordt onder voorwaarde alleen dat er ook vrijheid zij voor het booze; het wil thans ***het gezag gelijk te Rome*** in stede van ***de vrijheid gelijk in België;*** tevens geeft het te kennen dat de Protestantsche Koning een hinderpaal is voor België op den weg tot de ware orde.

Een ander onderwerp van twistgeschrijf is een maatregel, door de geestelijkheid te Antwerpen jegens de leerlingen der aldaar gevestigde staatsschool van middelbaar onderwijs genomen. Men weet dat de Belgische gaestelijkheid geweigerd heeft in de openbare middelbare scholen godsdienst-onderrigt te komen geven, zoo lang haar niet meerdere waarborgen wierden gegeven voor de godsdienstige en zedelijke strekking van het onderwijs aan die scholen. Het Gouvernement had toen dat godsdienst-onderrigt door leeken kunnen doen geven, maar wilde of durfde zoo ver niet gaan, en de leerlingen werden naar de kerk gezonden om aldaar aan de gewone leering deel te nemen. Doch ook dit wordt hun te Antwerpen thans niet meer vergund. »De kerk — zoo leest men in de ***Indépendance Belge*** — het oord van vrede en verzoening, wordt in een politiek worstelperk veranderd en moet strekken om aan veeten bot te vieren. Voor de leerlingen der staatsschool wordt de kerkdeur gesloten. Aan Katholieke kinderen wordt niet in de school alleen, maar zelfs in het heiligdom, waar geen aanneming des persoons moest zijn, een onderrigt geweigerd hetwelk er aan ketters gereedelijk gegeven wordt. Die kinderen worden van de biecht, van de voorbereiding tot het genot der sacramenten geweerd."

Het ***Journal d'Anvers*** verdedigt de veranderde handelwijze der Antwerpensche geestelijkheid als een gevolg eener verandering in het personeel der onderwijzers aan de bedoelde school.

— Zaturdag avond jl., werden op het bal, dat de Burgemeester gaf, te midden der talrijke genoodigden, drie personen, waaronder twee jeugdige Duitsche Dames, zeer net gekleed, door de policie in verzekering genomen, op het vermoeden van diefstal. Eene huiszoeking bij de beide vrouwen leidde tot de ontdekking van eene groote hoeveelheid gestolen voorwerpen van waarde.

— Het dezer dagen uitgegeven jaarboek der Katholieke Hoogeschool van Leuven voor het jaar 1853, bevat verscheiden statistieke tabellen waaruit blijkt dat deze van den Staat geheel onafhankelijke stichting der Belgische geestelijkheid in bloeijenden toestand verkeert en in roem en toeloop niet onder doet voor het aloude Pauselijk Collegie van Leuven. Eene dier tabellen toont dat in de laatste tien jaren het aantal ingeschrevenen op de studentenrol jaarlijks gemiddeld nagenoeg 700 heeft bedragen.

— Uit de opgaven der Antwerpensche bladen blijkt dat in 1852 te Antwerpen 14,428 landverhuizers op 68 schepen zijn ingescheept, dat is bijna evenveel als in 1847, het gunstigste in dit opzigt van de laatste tien jaren. Men berekent dat de landverhuizers die hunne reis door België nemen, aldaar elk gemiddeld eene som *f* 75 uitgeven voor aankoopen, verblijf- en reiskosten.

— De zoogenaamde wonderdoctor Driesken Nypers is dezer dagen, slechts 25 jaren oud, in een dorp in het land van Waes overleden.

FRANKRIJK.

PARIJS, 11 Januarij.

Bij Keizerlijk besluit wordt voor dit jaar magtiging verleend tot het houden van de kerkvergaderingen in de zetels der kerkelijke provincien en van de Synoden van geestelijken eener dioecese, welke de Aartsbisschoppen en Bisschoppen dienstig zullen achten in hunne zetelplaats te houden, ter regeling der aangelegenheden die op het geestelijk gebied de uitoefening der eeredienst en de onder de geestelijkheid in acht te nemen regelen betreffen.

— Van de vrijheid tot het houden dier kerkvergaderingen, zal terstond worden gebruik gemaakt. De Kardinaal-Aartsbisschop van Reims heeft de hem ondergeschikte geestelijken opgeroepen, om den 10^{den} dezer maand te Amiens eene provinciale kerkvergadering te houden.

De vrijheid tot het houden van zoodanige vergaderingen is dikwijls door vorige Regeringen betwist. Zij wordt thans gereedelijk toegestaan, zoo zelfs dat het Keizerlijk besluit, volgens sommigen, ook toelaat de geestelijken van onderscheiden kerkprovincien of zelfs van geheel Frankrijk op ééne vergadering te vereenigen.

— De ***Constitution d'Auxerre*** meldt uit goede bron te weten, dat de Regering voornemens is, de 24 Bisdommen te herstellen, die ten gevolge van het Concordaat van 1801 zijn opgeheven, en dat het Bisdom Auxerre het eerst aan de beurt ligt.

— Uit Compiègne wordt geschreven, dat de Paus wel zal komen om den Keizer te kroonen, bij die gelegenheid eenigen tijd in Frankrijk doorbrengen en het kasteel van Compiègne bewonen zal.

— De Keizer wien het ongepaste applaudissement van eenige personen bij de opvoering van een ballet had gehinderd, heeft bevolen, dat de zoogenaamde ***Claqueurs*** strengelijk uit de schouwburgen zullen moeten worden geweerd, ten minste uit die, welke toelaag van de Kroon ontvangen. De Keizer zendt voorts tot handhaving der goede orde, bij iedere voorstelling in de vier hoofdschouwburgen, twee zijner bediénden op het tooneel achter de schermen, om alle misbruiken te keer te gaan.

— De Gemeenteraad van Gaillac is ontbonden, om dat bij de afkondiging van het Keizerrijk maar een klein getal leden tegenwoordig was; gelijk lot wacht dien van Castres.

— De Parijsche Beurs blijft nog steeds in eene gedrukte stemming, die echter voor alsnog aan de plaatselijke gesteldheid der markt schijnt te moeten worden toegeschreven.

— De Prins van Canino heeft dezer dagen te Abbeville het kabinet voor Natuurlijke Historie der Heeren Raillon en de Lamotte bezocht. Hij legt thans de laatste hand aan een belangrijk werk over de Natuurlijke Historie, waartoe hem de rijke Kabinetten van Abbeville veel stof geleverd hebben.

SPANJE.

MADRID, 5 Januarij.

Het Koninklijk besluit omtrent de drukpers is heden uitgevaardigd en daarbij onder anderen de bepaling afgeschaft waardoor het vorige Ministerie zich de bevoegdheid had gegeven, om door eene aanklagte elken dagbladschrijver van zijne vrijheid en elk dagblad van het regt tot het behandelen van politieke aangelegenheden te berooven, voordat nog eenig blijk van de gegrondheid der aanklagte was geleverd.

SARDINIE.

TURYN, 3 Januarij.

De Koning heeft de opvoeding van den Kroonprins, die tot nog toe aan geestelijken was toevertrouwd, plotseling opgedragen aan eenen militair, den Generaal der Artillerie Rossi.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 10 Januarij.

Z. M. zal in het voorjaar eene reis naar Italië ondernemen en al zijne Staten aldaar bezoeken.

— De in Hongarije zwervende benden Heidens zijn in den laatsten tijd veel verminderd, daar sommigen het land verlaten en anderen zich in dorpen gevestigd en een bedrijf bij de hand hebben genomen.

ZWEDEN.

STOKHOLM, 1 Januarij.

De Engelsche Ingenieur John Rennie, die thans hier de werkzaamheden voorbereidt tot den aanleg van twee spoorwegen, heeft aan de Regering het voorstel gedaan tot het maken van eene elektrisch-telegraphische lijn van Stokholm tot Helsingborg aan de Sond, op welk punt de afstand tusschen Elseneur en Denemarken slechts 15 minuten is. De Regering heeft zich met dit voorstel vereenigd, en zoo zal de eerste elektrische telegraaph in Zweden tot stand komen. In Denemarken maakt men thans eene telegraphische lijn van Elseneur tot Hamburg, zoodat binnen kort Stokholm in bijna regtstreeksche gemeenschap zal staan met Zuid-Europa.

— De Prinses Eugenia, dochter des Konings, is weder ingestort, en lijdt aan hevige koortsen ten gevolge van aandoening der ingewanden.

VEREENIGDE STATEN.

Het volgende wordt medegedeeld aangaande Mevr. Stowe, schrijfster van het in de Vereenigde Staten en geheel Europa zoo veel opgang makende werk: de hut van Oom Tomas. Haar uiterlijke is zeer eenvoudig, zij is zeer godsdienstig, haar echtgenoot is geestelijke; beiden leefden, vóór het verschijnen van opgemeld werk, zeer zuinig, en verkeerden soms zelfs in bekrompen omstandigheden. Mevr. Stowe schreef een groot gedeelte van het boek in de keuken, met het papier op hare knieën geplaatst, terwijl zij er tegelijkertijd met een dienstmeisje den maaltijd voor den middag gereed maakte. Zij koesterde zóó weinig verwachting van haren arbeid, dat haar boekverkooper getuigt, dat zij zich met een honorarium van 400 £ voor het manuscript zou hebben tevreden gesteld. Zij heeft thans 3 à 4000 £ bekomen, terwijl de boekverkooper mede goede zaken heeft gedaan. De Heer Stowe heeft Brunswick (Maine) verlaten, ten einde zich te Andover (Massachusets) te vestigen, waar Mevr. Stowe eene nederige woning aangekocht en in gereedheid heeft doen brengen. Zij is bij de Amerikaansche bevolking thans bekend onder den bijnaam van Uncle Tom's Cabin, welken naam zij waarschijnlijk wel immer zal blijven behouden. Vroeger heeft zij aan de redactie van onderscheiden dagbladen medegewerkt.

— De winter was in deze Staten tot in het laatst van December nog zeer zacht; geen der kanalen was nog geheel digtgevroren.

— In Californië, 20 minuten benoorden Calaveras, bevinden zich twee zeer schoone en uitgestrekte grotten, welke tot dusver nog slechts gedeeltelijk onderzocht waren. Zij bieden de rijkste houwstoffen voor de studie der geologie aan, daar zij tot nu toe onbekende aardlagen en fossilien van de zeldzaamste soort bevatten. Onder anderen heeft men tanden en beenderen van dieren opgedolven, welke veel grooter dan die van den Mammouth zijn. Men heeft op eene diepte van 40 voet een' reusachtigen tand gevonden, wiens middellijn 5 duim en wiens lengte $1\frac{1}{2}$ voet bedroeg.

OOST-INDIE.

De volgende hoogst opmerkelijke bijzonderheid wordt medegedeeld in den ***Java-Bode*** van 9 Oct. jl.: Gisteren ochtend vond, ter gelegenheid van den publieken verkoop van drie slavenfamiliën, uit den boedel van wijlen de Chinesche vrouw Tan Engnio, het navolgende, in onze oogen zeer merkwaardig en verblijdend voorval plaats. Toen namelijk de verkooping een aanvang zoude nemen, verzochten de in veiling gebragte twaalf slaven ampon (vergiffenis) aan het aanwezig zijnde buitengewoon talrijk publiek, en smeekten de gunst af, eenig door hen bespaard geld toonende, zich zelven te mogen vrijkoopen. Beschaamdheid belette hen luide te spreken, zoodat slechts weinigen der aanwezigen hen konden verstaan. De Makelaar E. S. Voûte herhaalde hun verzoek met luider stem en zette het eerste bod voor hen in. Alhoewel bijna de gansche bevolking der Chinesche kamp aanwezig was, verhief zich geene enkele stem, om dat eerste bod te verhoogen, zoodat de eerste slavenfamilie zich voor *f* 20, de tweede voor *f* 12 en de derde of laatste voor *f* 5 de vrijheid kocht. Het tooneel was waarlijk indrukwekkend en wij zien er een verblijdend teeken des tijds in.

STADS BERIGTEN.

Burgerlijke Stand.

Van den 6 tot en met den 13 Januarij 1853.

BEVALLEN: J. Cival, geb. van der Reek, Z. — G. C. Platteel, geb. Ouwerkerk, Z. — J. Giese, geb. de Man, D. — D. van Beek, geb. van Eldik, D. — G. Tegelaar, geb. Boekooy, Z. — C. M. Hasselbach, geb. Dekker, Z. — L. van Gelder, geb. Meyer, D. — C. van Dissel, geb. Flaman, Z. — A. J. Peterse, geb. Libert, Z. — M. Mulder, geb. van der Zeeuw, D. — J. S. Schunrink, geb. van Klaveren, D. — C. A. P. Spruit, geb. Wunnik, Z. — C. Westmaas, geb. Ramak, D. — M. de Vrind, geb. Neuteboom, D. — A. Berleman. geb. van Royen, Z. — M. Gregoor, geb. Kranenburg, Z. — G. van Leeuwen, D. — S. Goedwalt, geb. van Doorn, D. — E. Esderts, geb. van der Nat, D. — G. Raaphorst, geb. Bonte, Z. — F. van der Sluis, geb. Regeer, Z. — S. Ligtvoet, geb. Rijke, D. — W. M. Fiolet, geb. Duyndam, Z. — M. Voermans, geb. de Ridder, D. — A. Carlier, geb. de Jongh, D. — J. Oostveen, geb. van Dorsten, D. — J. M. van der Linden, geb. Oostenbrug, D.

GEHUWD: T. J. de Lingel, Jm. en J. van Leeuwen, Jd.

OVERLEDEN: H. van Noort, 68 j. — J. Blijker, D., 7 m. — J. W. A. Nichting, Z., 12 m. — Anna Noordermeer, 32 j. — J. C. Meijer, D., 3 m. — C. Roos, Z., 5 m. — J. Kolpa, 85 j. — J. Schäfer, 34 j. — E. Gelton, geb. Klok, 75 j. — N. Vavier 79 j. — D. van Zonneveld, Z., 2 m. — J. van der Horst, Z., 4 m. — C. W. Sprok, Z., 18 m. — J. Harten, 22 j. — M. G. Koch, geb. Nissen, 53 j. — P. A. Cornet, Z., 5 j. en 6 m.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Zaturdag den 15den Januarij 1853, des namiddags ten 2 ure.

Onderwerpen:

1°. Instructie voor de Keurmeesters van het vleesch.

2°. Ontslag van den Ambtenaar der plaatselijke belastingen, C. J. la Rivière, tot Bode dezer gemeente benoemd.

3°. Verkoop van eenige goederen dezer gemeente.

4°. Voordragt omtrent de Bank van Leening.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN, —

Gehad hebbende de onderstaande verzoeken ter bekoming der vereischte vergunning als:

1°. Van FRANCISCUS VAN DEN BOSCH, wonende binnen deze Gemeente, tot het maken en verkoopen van *Schulpkalk* in zijn Pakhuis, gelegen op het Levendaal, tusschen de Rijn- en Kraaijerstraten, Wijk III. N°. 199.

2°. Van GERARDUS RIETBERGEN, wonende binnen deze Gemeente, tot het plaatsen van eene Smidse in het Huis, aan de Oostzijde van de Oosthavenstaat, Wijk VIII. N°. 43.

Gelet op Zr. Ms. besluit van den 31sten Januarij 1824, rakende vergunningen tot oprigting van sommige Fabrijken en Trafijken;

Brengen bij deze ter kennis van alle daarbij belanghebbenden, dat tot het hooren der Eigenaars en Bewoners van naastbijgelegene en belendende Panden, ten opzigte der Informatiën *de Commodo et Incommodo*, door Burgemeester en Wethouders zal worden gevaceerd, op het Raadhuis dezer Gemeente op Maandag den 17den Januarij aanst., des middags ten twaalf ure; zullende de Belanghebbenden verpligt zijn, hunne bezwaren tegen opgemelde verzoeken op dien tijd in te brengen, terwijl bij verzuim daarvan, zij gehouden zullen worden zich tegen de inwilliging daarvan niet te hebben verzet.

LEYDEN, 13 Januarij 1853.

VAN LIMBURG STIRUM.

De Secretaris, v. PUTTKAMMER.

KERKNIEUWS.

Z. M. heeft goedgekeurd de door de Kerkeraden der Hervormde gemeenten te Elburg, Wans, Onerloo, Bunschoten en Oudorp uitgebragte beroepen op HH. D. Gildemeester te Ophemert, C. J. O. Venema te Gaast, en de Candidaten F. W. Moens Theol. Doct., E. de Visser en J. Bölger.

219de Staats-Loterij.

Trekking der Tweede Klasse.

3de Trekking, N°. 3101, een prijs van ƒ 5,000. N°. 17644 een prijs van ƒ 1,250. N°. 11374 een prijs van ƒ 1,000.

4de " N°. 13746 een prijs van ƒ 1,000.

ADVERTENTIEN.

Op den 11den Januarij 1853 is overleden de Heer A. A. W. HUBRECHT, Candidaat in de Regten aan de Hoogeschool alhier, hartelijk geliefde Zoon van

[illegible] P. G. HUBRECHT.

LEYDEN, 13 Januarij 1853. Tot onze diepe smart overleed heden in den ouderdom van 21 jaar, onze dierbare Dochter JOHANNA MARIA MICHIELA.

E. CANTER ALTA,

A. J. H. CANTER ALTA, BAELDE.

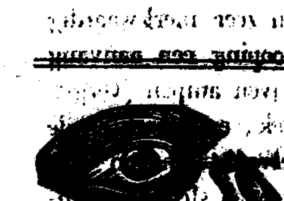

J. HEYNEN,

GEZIGTKUNDIGE EN HOFLEVERANCIER

Te 's Gravenhage,

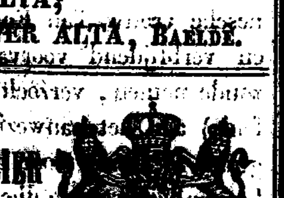

verwittigt hiermede het geëerde Publiek, dat zijn vertrek van hier uiterlijk is bepaald op Maandag den 17den dezer; hij noodigt nog diegenen uit, welke zijnen raad of hulp voor het behoud des Gezigts noodig hebben, wat dan ook door behulp der ooglazen en goede raadgeving kan toegebragt worden. Gelogeerd in het Hotel *Le Lion d'Or* op de Breedestraat; hij is ook aan Huis te ontbieden.

LEYDSCHE SPAARBANK.

1ste Serie.

De Deelhebbers in deze Serie worden verwittigd:

1°. Dat de bijschrijving en uitbetaling der Intressen over het Boekjaar 1852 zal plaats hebben op Woensdag den 19den en 26sten Januarij 1853, van des voormiddags 10 tot des namiddags 1 ure.

2°. Dat die Intressen, even gelijk zulks het vorige jaar heeft plaats gehad, des verlangd, in de 2de Serie kunnen worden ingeschreven, maar niet aan het Kapitaal in de Oude Bank kunnen worden toegevoegd.

3°. Dat de alzoo in de 2de Serie ingeschreven gelden, zullen worden gerekend ingebragt te zijn op den 1sten Januarij 1853, en dus van dien tijd af renten zullen opleveren volgens het bepaalde in de Wetten.

4°. Worden die Deelhebbers, welke reeds in het bezit zijn van Boekjes in de 2de Serie, uitgenoodigd die mede te brengen, ten einde de afgifte van een dubbel Boekje in deze Serie te voorkomen.

2de Serie.

Van deze Serie zal de bijschrijving en uitbetaling der Renten plaats hebben op Woensdag den 2den, 9den, 16den en 23sten Februarij 1853, des voormiddags van 10 tot 1 ure.

Voor het Bestuur der Spaarbank,

A. LIBRECHT LEZWYN, *Penningmeester.*

M. MENDEL,

Kunsthandelaar uit *Keulen*,

maakt aan het geëerde Kunstliefhebbend Publiek bekend, dat hij thans hier gearriveerd is met een groot assortiment fijne **PLATEN** voor Schilderijen, zoowel van Oude als thans nog levende Meesters, in allen mogelijken smaak. Hij is te ontbieden ten Huize van den Heer PIENAS, op de Bloemmarkt.

Op een der beste standen binnen deze Stad, wordt in *Huur* aangeboden: een goed onderhouden **HUIS en TUIN**, met **acht Vertrekken**, voorzien van Kelder, Keuken, Regen- en Putwaterspompen. Huurprijs **ƒ 280**; informatien bij den Boekhandelaar D. J. COUVÉE. Brieven *franco*.

VERKOOPING *in de Stads-Bank van Leening te Leyden*, op Dingsdag den 18den Januarij 1853, des Voormiddags ten 10 ure, van VERSTANE PANDEN, zoo van Juweelen, Goud, Zilver en Horologiën, als van Wollen, Linnen en andere, zoo gemaakte als ongemaakte GOEDEREN, beleend in de maand September 1851.

Zijnde daags vóór den Verkoopdag, des Voormiddags van 10 tot des Namiddags ten 2 ure, voor een ieder te zien.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 12 Januarij.

		Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à 2½ pCt.		66	—	—
Dito Certificaten	3	78 5/16	78 5/16	78 5/16
Dito dito	4	96 1/8	96 1/8	96 1/8
Amortisatie Syndicaat	3½	—	—	—
Handelmaatschappij	4½	120¼	—	—
O. I. Leening	4	96 1/8	96 3/16	96 3/16
Dito Holl. Spoorweg		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	4½	—	—	—
Haarlemmermeer	5	103½	—	—
FRANKRIJK, Certif.	3	76 3/8	—	—
Dito dito	5	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	109	—	—
Dito dito 1828 en 1829	5	—	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	97¾	—	—
Dito 1840	4	—	—	—
Dito bij STIEGLITZ & C°.	4	92½	—	—
Dito dito Nieuwe	4	—	—	—
Inschrijving in Assign.	6	—	—	—
Certificaten van dito	6	74½	—	—
POLEN, Obligatiën	4	87½	—	—
Dito Aandeelen met Loten. fl. 250		—	—	—
Dito dito 1835	500	163½	—	—
SPANJE, Obligatiën	à 1 pCt.	23 5/8	23 5/8	23 13/16
Dito Obligatiën	3	—	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	5	43½	43½	43 7/8
Bewijzen Coupons		4¾	4 11/16	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	5	89	—	—
Dito	4	—	—	—
Dito Metall.	5	84 11/16	85	—
Dito Nieuwe	5	93 15/16	94	94
Dito 1847	2½	43½	44½	—
BELGIE, Banc.	2½	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	2½	54	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5	100¼	—	—
PORTUGAL, te Londen	5	41 5/8	41 7/8	41 5/8
Dito dito	4	38 11/16	38¾	38 11/16
VENEZUELA	3½	40½	40 5/8	—
MEXICO	5	24¼	24 3/8	24¼
AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU,

BIJBLAD N°. 1.

KORT VERSLAG

DER

ZITTING VAN DEN GEMEENTERAAD VAN LEYDEN.

(Behoorende bij de Leydsche Courant van 14 Januarij 1853, N°. 6)

Zitting van 13 Januarij.

Afwezig zijn de HH. Hartevelt, Cock, Adriaans en Luzac.

De Burgemeester heeft met eene korte toespraak deze eerste vergadering in dit jaar geopend, daarbij gewezen op de vele werkzaamheden door den Raad in het vorig jaar verrigt, en den wensch uitgedrukt dat de voortdurende pogingen dezer vergadering tot bevordering der belangen dezer Gemeente mogen strekken.

De Notulen der vorige vergadering zijn gelezen en vastgesteld.

De Wethouder Sikkel Groos doet daarna het volgende verslag van het op den 12 dezer maand afgelegd bezoek in het Werkhuis:

Op den twaalfden Januarij achttien honderd drie en vijftig, des namiddags ten half één ure, hebben wij Burgemeester, benevens de Wethouders A. Librecht Lezwijn en Mr. N. Sikkel Groos, ons vervoegd in het Stedelijk Werkhuis. De Heeren Leden der Commissie van bestuur, die ons ontvingen, hebben ons bekend gemaakt met de huishoudelijke maatregelen, voorloopig genomen, in afwachting van de bepalingen, daaromtrent aan U voor te dragen en door U vast te stellen, waarvan de voordragt alleen is uitgesteld uithoofde van de bekende omstandigheden van verbouwing en verplaatsing. Dat evenwel de genomen maatregelen doeltreffend zijn, viel dadelijk in het oog.

Het is bekend dat de lokalen, nu voor het verrigten van het werk gebezigd, uitmunten in het bijzonder door de hoogte der verdiepingen, reeds de zuiverheid der lucht die daardoor heerscht, oefent een' heilzamen invloed uit op het aanwezige personeel. Er is plaats voor 600 behoeftigen; wij vonden er 299, — 100 mannen of jongelingen, 110 vrouwen of meisjes, 89 kinderen. Enkele gezinnen waren geheel aanwezig, waarvan met 4 kinderen. Kinderen worden niet toegelaten zonder vader of moeder, en eene moeder is zelfs in de gelegenheid haar zuigeling mede te brengen en hare andere kinderen naast zich te hebben. Het toezigt wordt voor een deel uitgeoefend door middel van het personeel zelf; op elke zaal is namelijk een kamerwachter uit de aangekomenen benoemd, maar het eigenlijke opzigt wordt, onder de Commissie van Bestuur, waargenomen door een Boekhouder met vier suppoosten en eene zoogenaamde Breivrouw. Terwijl de kinderen, bij afwisseling en als het ware tot verpoozing, nog eenig onderwijs ontvangen, bestond nu het werk in pluizen van touw en wol, het breijen van kousen, het weven van katoen en van koffijzakken, het draaijen van ijzeren schroeven en in eenige kleinigheden die tijdelijk bij de hand worden genomen.

De bedrijvigheid van die massa menschen, uit alle hoeken der stad zamengevloeid, hunne blijkbare tevredenheid en de door niets gestoorde orde, maakten op ons een' allerangenaamsten indruk, een indruk die vooral daardoor niet verminderd wordt, wanneer wij bedenken dat wij dus, dank zij der Commissie, onze besluiten voor het heil der armen reeds aanvankelijk met goeden uitslag zien bekroond, hetgeen de hoop versterkt dat ons werkhuis niet zal zijn als sommige andere werkhuizen, maar integendeel eene inrigting tot wezenlijk nut der Gemeente en van hare armen.

Na dus een overzigt te hebben genomen van het werk, zijn wij overgegaan tot een onderzoek naar de voeding. Men weet dat 's morgens en 's avonds voor elk persoon ½ ℔ brood wordt uitgereikt, met water en melk of koffij; des middags bekomt men òf soep òf aardappelen met wortelen, knollen of kool. Wij troffen het dat erwtensoep werd uitgereikt. De zindelijkheid der blikken, waarin zij werd uitgestort, gaf een goed denkbeeld van de zindelijkheid die bij de bereiding voorzat, en de proef, die wij zelven hebben genomen, heeft ons de overtuiging gegeven, dat het uitgereikte voedsel met volle regt smakelijk en gezond mag worden genoemd.

De Burgemeester is de tolk geweest van ons gevoelen om hulde toe te brengen aan den ijver, de zorg en het beleid der Commissie van Bestuur.

In den korten tijd, dien de Commissie werkzaam heeft kunnen zijn, is veel meer door haar verrigt dan te vorderen, dan te verwachten was.

Aangenaam is het ons ook nog bij deze gelegenheid in het openbaar te kunnen betuigen, dat wij de Gemeente verpligt rekenen aan de Commissie, en dat juist een bijzondere waarborg voor het voortdurend wel slagen der inrigting in het personeel der Commissie gelegen is.

Wij achten echter hiermede onze taak nog niet afgedaan.

Bij deze eerste gelegenheid, dat wij een rapport uitbrengen over het werkhuis, kunnen wij niet nalaten den wensch uit te drukken dat de inrigting meer en meer in haar waren aard moge worden gekend en meer en meer op hare regte waarde geschat, met betrekking tot de Gemeente.

De Ingezetenen behooren te weten dat het Werkhuis niet is eene groote Stedelijke Fabriek, bestemd voor eene winstgevende productie van handelsartikelen; maar dat het Werkhuis dienen moet om aan diegenen, die tijdelijk zonder werk en zonder middelen van bestaan zijn, de gelegenheid te verschaffen, gedurende den dag, tot het verkrijgen van verblijf, verwarming, voedsel en nog een klein loon in geld (welk laatste genoegzaam kan wezen tot betaling der huishuur of van het nachtverblijf) en dat alles tegen het verrigten van meestal zoodanig werk, als door degenen, die niet van het gezigt en van het gebruik der handen verstoken zijn, kan worden verrigt.

Alles dus met het doel om in de dringendste behoeften te voorzien en den geest van werkzaamheid gaande te houden, op te wekken of te verlevendigen.

Daarbij moge vooral worden geweten, dat het Werkhuis in het bijzonder bestemd is voor de bedelaars, aan wie daardoor ook het voorwendsel tot bedelen ontnomen wordt, maar dat meest alleen zulke behoeftigen, die niet tot het bedelbedrijf waren vervallen, in het Werkhuis zijn gekomen en teruggekeerd. Zoolang dus het bedelaarsbedrijf nog ondersteuning vindt in onberaden of afgeperste giften, kan het heilzame doel der werkinrigting niet worden bereikt, de luiheid en het misdrijf zal worden gevoed en aangekweekt, de lust tot werken voor altijd blijven uitgebluscht bij zoo velen, aan wie onbekend is gebleven het gevoel, van het stuk brood, dat men eet, door werken te hebben verdiend.

Mogt de aandacht der Ingezetenen meer en meer worden gevestigd op den aard, en het doel der inrigting, ten einde hunne medewerking worde verkregen door overtuiging, zoo en zoo alleen is het te verwachten dat deze poging tot wering van pauperisme op den duur de beste vruchten zal dragen.

Dit verslag wordt aangenomen voor kennisgeving.

De Burgemeester doet daarna mededeeling van de navolgende ingekomen stukken als:

1°. Eene dispositie van Gedeputeerde Staten dezer Provincie van den 29 December des vorigen jaars, N°. 24, houdende mededeeling van het Besluit van dat Collegie, waarbij de beslissing omtrent de ingediende begrooting voor 1853 wordt verdaagd, en in afwachting daarvan autorisatie wordt verleend om tot op de helft der aangevraagde sommen de vereischte uitgaven te doen, met magtiging tevens tot ontvangst der voorgedragen inkomsten, en

2°. Eene dispositie van hetzelfde Collegie dd. 5 Januarij 1853 n°. 14, daarbij te kennen gevende dat de door dezen Raad vastgestelde verordening op het losloopen van honden, aan Z. M. ter vernietiging is voorgedragen, uit hoofde sommige bepalingen volgens het oordeel dier Vergadering, in strijd zijn met de Wet.

Beide deze stukken aangenomen voor kennisgeving. En

3°. Eene missive van Curatoren der Leydsche Hoogeschool van den 8ste dezer maand, daarbij mededeelende dat de Minister van Binnenlandsche Zaken dat Collegie gemagtigd heeft, tot sluiting der ontworpen overeenkomst omtrent het Akademisch Ziekenhuis en deze daarna door Z. M. ter bekrachtiging bij Wet, aan de Staten Generaal zal worden aangeboden.

En is besloten dit stuk te stellen in handen van de Commissie vroeger ter dezer zake benoemd, en voorts hetzelve in de leeskamer neder te leggen.

De Burgemeester heeft daarna overgelegd:

1°. De beantwoording der Nota van aanmerkingen op de gemeente-rekening van het jaar 1851.

Dit stuk is gesteld in handen van de Commissie van financie om te dienen van berigt en raad.

2°. Eene conceptverordening regelende de belasting in de hal en op de vleeschmarkt.

3°. Eene memorie van toelichting betrekkelijk den grondslag dier belasting.

4°. Eene ontwerpverordening omtrent de invordering dier belasting.

Wordt besloten deze stukken ter inzage van de leden in de leeskamer neder te leggen.

5°. Een verslag van de Commissie tot het ontwerpen der verordeningen tegen wier overtreding straf is bedreigd, omtrent de voortdurende kracht aan de bestaande verordeningen van dien aard toe te kennen.

Is besloten dit verslag gedurende 14 dagen in de Leeskamer te deponeren, en hetzelve inmiddels voor kennisgeving aan te nemen.

6°. Het rapport van de Commissie tot de Gazverlichting op het adres van Directeuren van het Werkhuis, om in de berekening van het gebruikte gaz met de Godshuizen te worden gelijk gesteld.

7°. Een adres van den Uitgever van het Weekblad van Leyden houdende het verzoek om eene geschikte zitplaats voor een snelschrijver in deze Vergaderkamer.

9°. Bestek en conditien omtrent het bouwen van een locaal voor de gymnastische oefening bij de Rijdende Artillerie in den Doelen.

Alle deze stukken nederleggen in de Leeskamer.

9°. Request van Dr. A. Kuenen, om ontslag als docent aan het Sted. Gymnasium.

Gesteld in handen van Curatoren over die inrigting om te dienen van berigt en raad.

10°. Request van den Stads-schoolonderwijzer, J. P. Lancel, daarbij verzoekende om verhooging van tractement. Ten fine van berigt en raad in handen van de Plaatselijke Schoolcommissie.

11°. Diverse adressen om tot keurmeester van het vleesch te worden benoemd. Hierop wordt besloten de beschikking op deze adressen aan te houden, tot dat de instructie voor die ambtenaren bij deze vergadering zal zijn vastgesteld.

12°. Nog eenige adressen om tot Ambtenaren bij de Plaatselijke Belastingen te worden benoemd. Ten fine van berigt en raad verzonden aan den Hoofd-Commissaris van Politie en den Hoofd-Commies der Plaatselijke Belastingen.

Op het voorstel van het Lid le Poole wordt besloten het rapport omtrent het Werkhuis te doen drukken.

De Heer Luzac komt ter vergadering.

De Heer Bucaille stelt voor om in de behandeling der aan de orde gestelde stukken aan N°. 4 den voorrang te geven.

Hiertoe wordt met algemeene stemmen besloten.

De Burgemeester stelt aan de orde van den dag:

1°. De benoeming van een opziener over de straten.

En de HH. Bucaille, Olivier en Stoffels aangewezen zijnde om met den Burgemeester het bureau van stemopneming uit te maken, wordt met 22 stembriefjes overeenkomende met het getal aanwezige leden, gelet zijnde op de aanbevelingslijst van drie personen door de Commissie van fabricage overgelegd, uitgebragt op W. F. du Croix 17 stemmen, J. Schreuder 4 stemmen en van Oenle 1 stem. En is alzoo benoemd Willem Frederik du Croix.

2. De voortzetting der beraadslaging omtrent de verordening op het verkoopen van vleesch, te beginnen met art. 26.

Het lid Groos verlangt dat aan dit art. worde toegevoegd de woorden: »of die vleesch aan de huizen rondventen," en het lid Luzac dat men voor de woorden: »kan worden," leze: »wordt."

En wordt het art. met deze wijzigingen aangenomen dus luidende:

»Met eene geldboete van *f* 1 tot *f* 15 worden gestraft zij, die in gebreke blijven de bewijzen overeenkomstig art. 10 te vertoonen, of die vleesch aan de huizen rondventen."

Art. 27, 29, daarna 28, worden met algemeene stemmen aangenomen, zijnde van dezen inhoud:

Art. 27. »Met eene geldboete van *f* 5 tot *f* 15 wordt gestraft, die bedorven vleesch aan de Keurmeesters overeenkomstig art. 17 weigert af te geven."

Art. 29. »Met eene geldboete van *f* 10 tot *f* 25 wordt gestraft die de schriftelijke kennisgeving nalaat bij art. 15 en 18 verlangd, of wiens winkel niet voldoet aan de voorschriften van art. 17."

Art. 28. »Met geldboete van *f* 15 tot *f* 25 en gevangenisstraf van 1 tot 3 dagen te zamen of afzonderlijk, worden gestraft, die de Keurmeesters verhinderen, in het verrigten der werkzaamheden bij art. 9 en 18 bedoeld."

Op art. 30 wordt door het Lid Bake voorgesteld voor de woorden »wordt gestraft het verzuim der keuringen", te lezen: »worden gestraft zij die de keuringen niet hebben gevraagd."

Door het Lid Lisman wordt voorgesteld om achter de woorden »*f*. 25 en gevangenisstraf van drie dagen", te laten volgen: »te zamen of afzonderlijk."

Dit voorstel van het Lid Lisman is met 14 tegen 7 stemmen verworpen, hebbende het Lid de Moen de vergadering vóór de stemming verlaten. Vóór hebben gestemd de HH. le Poole, Lisman, Stoffels, Luzac, Ysselsteyn, van Outeren en Gevers.

Het voorstel van het Lid Bake is aangenomen met 14 tegen 7 stemmen, zijnde die der genoemde Heeren.

Het art. luidt nu als volgt: »Met geldboete van *f* 25 en gevangenisstraf van drie dagen worden gestraft zij, die de keuringen niet hebben gevraagd in de artt. 1, 2, 11, 12, 25 en 28 voorgeschreven."

Op art. 31 wordt door het Lid Bake voorgesteld om te lezen: »de keurmeesters, *de* opzieners der hal en *de* marktmeesters", terwijl de Commissie voorstelt alsnog dit art. behalve deze bijvoeging te wijzigen als volgt: »De keurmeesters, de opzieners der hal, de marktmeesters en de ambtenaren der Plaatselijke Belastingen maken van alle overtredingen dezer verordening op den ambtseed proces-verbaal op aan den Burgemeester in te dienen."

En is dit voorstel, en alzoo het art., met 13 tegen 8 stemmen aangenomen. — Tegen hebben gestemd de HH. van der Hoeven, Groos, van Kaathoven, Lisman, Stoffels, van der Boon Mesch, Krantz en Lezwyn.

Art. 32 wordt door de Commissie voorgedragen te lezen als volgt:

»Alle bestaande verordeningen op den verkoop en op de keuring van vleesch mitsgaders op de penshal en spek worden afgeschaft" of wel »ingetrokken" zoo als door het lid Bake voorgesteld wordt, om voor dit woord te lezen.

En wordt dit met algemeene stemmen aangenomen.

De Commissie van redactie stelt nu een nieuw art. voor, dus luidende:

»Deze verordening treedt in werking met die, regelende de belasting op de plaatsen in de hal en op de vleeschmarkt."

En wordt dit art. met algemeene stemmen aangenomen.

Als nu komt in behandeling het opschrift der verordening, en op voorstel van de Commissie van redactie, dit aldus vastgesteld:

»Verordening op de keuring en op den verkoop van vleesch binnen de gemeente Leyden."

Eindelijk wordt deze verordening in haar geheel in rondvraag gebragt, en met 18 tegen 3 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd: Leembruggen, Lisman en Taets.

3°. Het besluit tot het instellen eener vleeschmarkt.

En wordt dit met eene bijvoeging houdende den tijd waarop dit besluit in werking zal treden genomen.

4°. Eene verordening houdende Instructie voor de keurmeesters van het vleesch in de Gemeente Leyden.

Na het wisselen van algemeene consideratiën, wordt tot art. 1 dezer Instructie overgegaan.

De Commissie van redactie stelt omtrent dit art. voor, daaruit het woord »spek" in de zinsnede »vleesch of spek verkoopen" weg te laten, en voorts bij dit art. nog te voegen: »Een hunner is eerste Keurmeester en moet als Veearts toegelaten zijn," terwijl het lid van der Boon Mesch voorstelt hier de uitdrukking »rijksveearts" te bezigen, en is met deze wijzigingen dit art. aangenomen, dus luidende:

»De keurmeesters van het vleesch worden door Burgemeester en Wethouders aangesteld en ontslagen. Zij zijn drie in getal en moeten in de kom der Gemeente woonachtig zijn, elkander niet in den eersten of tweeden graad van bloedverwantschap of zwagerschap bestaan, noch mogen zelf, of door hunne vrouwen, of bij hen inwonende kinderen of andere tusschenkomende personen, het bedrijf van Vleeschhouwer, Vleeschverkooper, Tapper of Slijter in Sterke Dranken uitoefenen, of aandeel in die bedrijven hebben. Een hunner is eerste keurmeester en moet als rijksveearts toegelaten zijn."

De artt. 2 en 3 worden met algemeene stemmen onveranderd aangenomen, zijnde van dezen inhoud:

»Alvorens hunne betrekking te aanvaarden, leggen zij in handen van Burgemeester en Wethouders den eed of de belofte af, dat zij hunne bediening naar hun beste weten, met naauwgezetheid en onpartijdigheid zullen waarnemen."

»Bij die waarneming zijn zij steeds van hunne aanstelling voorzien, en gehouden deze, des verlangd, te vertoonen."

Onder de behandeling van art. 4 verlaten de HH. Gevers, van der Hoeven, le Poole en Ysselsteyn de vergadering.

Op dit art. wordt door het Lid Bake voorgesteld voor de woorden »en de stipte uitvoering harer bepalingen", te lezen: »en voor de stipte uitvoering van de daarin vervatte bepalingen"; terwijl het Lid Taets voorstelt om N°. 6 weg te laten.

En wordt tot deze weglating met 12 tegen 5 stemmen besloten. — Tegen hebben gestemd de HH. Groos, van Kaathoven, Lisman, van der Boon Mesch en Krantz. Waarna het art. met algemeene stemmen wordt aangenomen, dus luidende:

»Zij zijn in het algemeen verpligt, zorg te dragen voor de naleving der verordeningen van de gezondheidspolitie op vee en vleesch, en voor de stipte uitvoering van de daarin vervatte bepalingen. Zij houden een register vermeldende:

1°. de personen die in de winkels, in de hal of op de markt, vleesch verkoopen;

2°. waar dit het meest door de ingezetenen wordt gekocht;

3°. de bestede prijzen;

4°. de gedane keuringen;

5°. de bekeuringen met de gronden daarvan en de opgemaakte verbalen."

Daar het uur te ver verstreken is wordt door den Burgemeester de voortzetting bepaald op Zaturdag aanstaande ten 2 ure.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.